

Romániai magyar irodalmi lexikon I. A—F, Kriterion könyvkiadó, Bukarest, 1981. 650 l.

Tánúi vagyunk korunk tudományos-műszaki haladásának, a földrajzi, történelmi, gazdasági, politikai, irodalmi stb. tényezők állandó és sokoldalú kiszélesedésének. Ezek alakulásában fontos szerepe van az információ-cserének, amelyben a szóbeli mellett jelentős helyet foglal el az írásbeli közlés. Ilyen irányú igények kielégítésére született meg az elhatározás a romániai magyar írásbeliségről átfogó képet nyújtó irodalmi lexikon megszerkesztésére. 1968-ban tizenegy tagú bizottság alakult — köztük volt Mikó Imre egyházunk főgondnoka —, a bibliográfia összeállításával és a lexikoni kérdőívek kibocsátásával megindult az anyaggyűjtés munkája, melybe később szakmunkatársak is bekapcsolódtak. Az anyag összeállításához forrásmunkául szolgáltak még: Osváth Kálmán *Erdélyi lexikon* (Nagyvárad 1929), Sóni Pál *A romániai magyar irodalom története* (Bukarest 1969), Kántor Lajos — Láng Gusztáv *Romániai magyar irodalom 1944—1970* (Bukarest 1973 2. kiadás), Gulyás Pál *Magyar írók élete és munkái*, Benedek Marcell *Magyar irodalmi lexikon* (Bp 1963—65) kiadványok.

A lexikon magába foglalja „a romániai magyar nemzetiség írásbeliségének címszavait 1919 január 1-től máig, átfogva az egész magyar irodalmi termést minden vonatkozásban, kiemelve a román néppel s más nemzetiségekkel való együttélés és szellemi kölcsönhatás jelenségeit.“ A magot, „a törzset“ a szépirodalom képezi, de emellett helyet kapott a közirodalom, tudományos és művészeti irodalom s az ezekhez kapcsolódó alkotások. Az „erdélyi nagyok“ mint Dávid Ferenc, Bethlen Gábor, Apáczai Csere János, a Bolyaiak, Brassai Sámuel vagy Bölöni Farkas Sándor felidézése által kidomborítást nyert a haladó hagyományok ápolásának művelődési jelentősége.

Örömmel vesszük kézbe a romániai magyar irodalmi lexikon első (A—F) kötetét, és várjuk a beígért további három (G—K, L—R, S—Z) kötet megjelenését, mely „összefoglalója és tükrö annak a szellemi teljesítménynek, amely e tájon létrejött, s amely Románia szellemiségének — részeiben, kimagasló teljesítményeiben éppúgy, mint összességében — szerves része“.

S ha már az előszó írója az utolsó bekezdésben a további kiadások jobb kivitele érdekében felkérte olvasóit arra, hogy írásban és szóban:

figyelmeztessék a kötet szerkesztőit a hiányosságokra, hadd jegyezzük meg, hogy a teológiai irodalom képviselőit és címszavait sem kellett volna figyelmen kívül hagyni, mivel az egyházi és teológiai folyóiratokban megjelenő írások és közlések hasonlóképpen szerves részét képezik a romániai magyar írásbeliségnek.

A. Gy.

Csiky Kálmán, Csiky Csaba: *A lelki jelenségek kórfolyamatai*. Dacia könyvkiadó, Kolozsvár-Napoca, 1982. 278. l.

A lelki megbetegedések évek, századok óta foglalkoztatják az emberiséget. Az elmebetegséghez és az elmebetegekhez való viszonyunk igen ellentmondásosan alakult. Számtalan, egymásnak sokszor ellentmondó felfogás született a megbetegedés okairól, a betegségek kezeléséről. Tévhitek és előítéletek öveztek a beteget, és ez még napjainkban is kísért, megnehezítve az elmeorvos és a beteg helyzetét egyaránt. Századunk elmeorvosának — hála a tudománynak (biológia, genetika, kémia stb.) rohamos fejlődésének — jórészt sikerült a megbetegedések kórtanát, kifejlődésük folyamatát, feltárnia. Egyben képesnek bizonyult arra is, hogy a megelőzésben a korai felismerésben és a gyógyításban számottevő eredményeket érjen el, és a lelki betegekkel kapcsolatos humanus orvosi és társadalmi magatartást tudományosan megalapozza.

Csiky Kálmán és Csiky Csaba, a két neves marosvásárhelyi pszichiáter összefoglaló munkájában részletesen ismerteti a lelki megbetegedéseket, a korszerű gyógymódokat és gyógyszereket. Az általuk kidolgozott és eredményesen alkalmazott kísérlemzésrel és gyógymódokkal kapcsolatban nagy hangsúlyt helyeznek a megelőzésre és „az emberi gondolat- és érzésvilág megjavítására“.

A lelki jelenségek kórfolyamait a szerzők 15 részben tárgyalják: A pszichiátria tárgyköre és feladata, A gyermek- és az ifjúkori pszichés fejlődés, Részletes pszichopatológia, Pszichoterápia, A biológiailag aktív gyógymódok, Pszichofarmakológia: pszichotróp gyógyszerek és gyógymódok, Mentálhigiéne, Az exogén pszichózisok, A szkizofréniák, Mánias-depressziós pszichózis, endogén uni- és bipoláris pszichózisok, Pszichopátia, szociopátia és pszichopataid tünetegyüttes, A neurózisokról általában, az ún. experimentális neurózis, a neurózis formái, Gyenge-elmejűség, Involúciós pszichózisok és Toxikomániák.

A két neves szerző első hazai magyar nyelvű munkája nemcsak tudományos, hanem derűlátó üzenet is, mert a lelki megbetegedések megelőzésével s gyógyításával kapcsolatos misztikumot és előítéleteket eloszlatja. Nemcsak a szakembereknek nélkülözhetetlen; de mindenki számára érthető, élvezetes és hasznos olvasmány.

SEMĂNĂTORUL CREȘTIN

Revista Bisericii Unitariene din R. S. România

Anul 88

Nr. 2

1982

Cluj-Napoca

CONȚINUT

Apelul poporului român adresat sesiunii consacrate dezarmării a Organizației Națiunilor Unite	67
Rugăciune de pace	68

STUDII

Edward Robinson: Autoritatea experienței religioase	69
Ralph Waldo Emerson Caracter	75
Dr. András Bodor Cei patruștedouăzecișicinci de ani ai Liceului Brassai Sámuel din Cluj	77
István Kovács Date la biografia Kelemen Lajos	89
Huba Mózes Plan editorial comun din anul 1935 al lui Balázs Ferenc și Szabédi László	91
Géza Fóris Date din istoria parohiei Pipiea, partea a III-a	92

LUCRĂRI OMILETICE

Dr. Eugene O. Pickett Nu sîntem singuri	100
Dr. Béla Varga Domnul privește ceea ce este în inimă	102
Vorbe și fapte	105
Fiul risipitor	108
Samarineanul milostiv	109
Ceea ce este etern	111
László Székely Regula de conviețuire a lui Iisus	113
Să fiți desăvârșiți!	115
VIAȚA BISERICESCĂ ȘI ȘTIRI	117
RECENZII	121

Intreprinderea Poligrafică Cluj, Municipiul Cluj-Napoca cd. nr. 3071/1982

